

Bruxelles, 9. travnja 2020.
(OR. en)

7271/20

SOC 205
EMPL 162
ECOFIN 228
EDUC 121

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	6809/20 + COR 1-3
Predmet:	Zaključci Vijeća o godišnjoj strategiji održivog rasta i zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2020. (8. travnja 2020.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o godišnjoj strategiji održivog rasta i zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2020., koji su usvojeni pisanim postupkom 8. travnja 2020.

**Zaključci Vijeća o godišnjoj strategiji održivog rasta i zajedničkom izvješću o zapošljavanju
za 2020.**

PRIMJEĆUJUĆI da:

1. U godišnjoj strategiji održivog rasta utvrđuju se prioriteti u području gospodarstva, zapošljavanja i socijalne politike u EU-u i njegovim državama članicama u 2020., naglašavajući da gospodarski rast nije cilj sam po sebi, već da mora biti u interesu građana i planeta. Za okolišnu, tehnološku i demografsku preobrazbu potreban je prijelaz na okolišno prihvatljiv rast, u kojem se mobiliziraju inovativne digitalne i održive tehnologije kako bi se osigurala kvalitetna radna mjesta i povećala produktivnost, za pravednu i uključivu tranziciju. Pri preobrazbi našeg socijalnog tržišnog gospodarstva moramo osigurati da Europa ostane dom najnaprednijih sustava socijalne skrbi na svijetu.
2. Ti su prioriteti u skladu s prioritetima iz Strateškog programa Vijeća i onima koje je navela Komisija. U cilju promicanja prijelaza na klimatski neutralno, pravedno, uključivo i konkurentno gospodarstvo te kako bi se zajednički nastavila provedba načelâ europskog stupa socijalnih prava i ciljeva održivog razvoja, potrebno je poduzeti uravnotežene mjere politike za sljedeće četiri dimenzije: okoliš, produktivnost, pravednost i makroekonomska stabilnost. U okviru zelene tranzicije mogu se otvoriti nova radna mjesta i promicati veća dobrobit, ali bit će potrebna znatna javna i privatna ulaganja kako bi se odgovorilo na kratkoročne kompromise i potencijalne negativne učinke te kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen.

3. Europsko gospodarstvo i dalje se širi, a stopa zaposlenosti dosegla je rekordno visoku razinu, no potrebno je uložiti dodatne napore za otklanjanje preostalih socijalnih razlika i nejednakosti. Unatoč predviđenom usporavanju gospodarskog rasta EU će se u 2020. vjerojatno približiti stopi zaposlenosti od 75 %. Rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti posljednjih se godina znatno smanjuje, ali postignuti napredak vjerojatno će i dalje biti znatno manji od smanjenja od 20 milijuna do 2020. Dohodovna nejednakost i dalje je visoka te se u proteklom desetljeću povećala.
4. Europa napreduje u ostvarivanju ciljeva europskog stupa socijalnih prava. Konvergencija u državama članicama odvija se u 9 od 14 glavnih pokazatelja u okviru pregleda socijalnih pokazatelja priloženih stupu. Daljnja ulaganja u vještine, dostupne, primjerene i održive sustave socijalne zaštite te borbu protiv siromaštva ili socijalne isključenosti ključna su za promicanje pravednosti i uzlazne konvergencije. Aktivne politike tržišta rada trebale bi biti dobro integrirane sa socijalnim politikama i njima bi se trebalo promicati aktivno uključivanje na tržište rada i u društvo.
5. Strategija Europa 2020. služila je kao dugoročan strateški okvir za usmjeravanje oblikovanja politika u okviru europskog semestra i u okviru smjernica za zapošljavanje. Strategija se primiće svojem kraju i važno je nastaviti djelovanje u skladu s njezinim postignućima te na relevantan način u semestar uključiti načela europskog stupa socijalnih prava kao i ciljeve održivog razvoja UN-a. Europski semestar ne bi se trebao prekomjerno opteretiti.

ISTIČUĆI da:

6. Kako bi ambiciozne klimatske i okolišne politike bile uspješne, nitko ne smije biti zapostavljen. U tu svrhu trebalo bi osigurati odgovarajuću potporu za građane i regije na koje bi prijelaz na klimatsku neutralnost mogao negativno utjecati. Slično tomu, ulaganja u inovativne digitalne i održive tehnologije i vještine bit će ključna za iskorištavanje novih mogućnosti.

7. Iako je kontinuirani gospodarski rast doveo do poboljšanog stanja na tržištu rada, rast plaća i dalje je umjeren. Unatoč činjenici da se u 2019. u većini država članica u kojima postoji zakonska minimalna plaća njezina razina povećala, siromaštvo unatoč zaposlenju u EU-u i dalje je visoko. Za rješavanje problema siromaštva unatoč zaposlenju potreban je višedimenzionalan pristup koji obuhvaća širok raspon politika. Udio nesvojevoljnog rada na nepuno radno vrijeme u nekoliko država članica i dalje je visok, a širenje netipičnih oblika rada doprinosi segmentaciji tržišta rada. Dobro osmišljenim zakonodavstvom o zaštiti radnih mjesta trebalo bi zaštititi radnike, a da se pritom ne otežaju promjene radnog mjesta i ne stvore poticaji za lažno samozapošljavanje. U tom pogledu ključno je sudjelovanje socijalnih partnera.
8. U kontekstu demografskih i tehnoloških promjena, okolišnih ograničenja povezanih s resursima, kao i geopolitičke nesigurnosti, buduće blagostanje uvelike će ovisiti o većoj produktivnosti i inovacijama, čime bi se mogao nadoknaditi manji broj radno sposobnog stanovništva. To se ne može postići bez dalekosežnog ulaganja u obrazovanje, osposobljavanje i vještine, koje znatno utječe na mogućnosti zapošljavanja stanovništva. Međutim, sudjelovanje u obrazovanju odraslih, osobito onih s niskom razinom vještina, u posljednjem desetljeću samo je neznatno poraslo, a tek je nekoliko država članica uspjelo postići znatno poboljšanje. Nadalje, poboljšanje dostupnosti kvalitetnih sustava obrazovanja i osposobljavanja te smanjenje ranog napuštanja školovanja i dalje su ključni kako bi se osiguralo sudjelovanje svih članova društva.

9. Postizanje rodne ravnopravnosti i dalje predstavlja izazov. Širim pristupom cjenovno pristupačnom i kvalitetnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te uslugama dugotrajne skrbi, kao i odgovarajućim politikama za postizanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života posebno se može pružiti potpora ženama da uđu u radni odnos ili da u njemu ostanu, s pozitivnim ishodima, među ostalim u svrhu smanjenja siromaštva djece. Konkretna mjera za smanjenje rodni razlika u plaćama, s pomoću povećanja transparentnosti plaća, provode se u samo nekoliko država članica. Položaj mladih u dobi od 15 do 24 godine na tržištu rada i dalje se poboljšava, ali u nekim državama članicama znatan dio tih osoba i dalje je nezaposlen ili gospodarski neaktivan. Nadalje, trebalo bi ojačati uključivanje nedovoljno zastupljenih skupina na tržište rada, što obuhvaća osobe migrantskog podrijetla, Rome i osobe s invaliditetom. Poboljšao se kapacitet javnih službi za zapošljavanje u smislu pružanja ciljanih aktivnih politika tržišta rada za različite skupine tražitelja posla, no i dalje su prisutni izazovi, posebno kada je riječ o dopiranju do onih koji su najudaljeniji od tržišta rada te kada je riječ o osiguravanju bolje integracije i suradnje sa socijalnim službama i službama za zdravstvenu skrb.
10. Povoljna gospodarska klima i razvoj događaja na tržištu rada doveli su do znatnih sveukupnih poboljšanja socijalnog stanja, što se odražava u općenitom povećanju raspoloživog dohotka kućanstava i smanjenju teške materijalne oskudice te, u manjoj mjeri, u udjelu osoba koje žive u kućanstvima u kojima (gotovo) nema zaposlenih. Međutim, i ukupna stopa rizika od siromaštva i siromaštvo unatoč zaposlenju i dalje su uglavnom stabilni, a u nekim zemljama raspoloživi dohodak kućanstava nije se vratio na razinu prije krize. Nadalje, u 2018. se učinak socijalnih prijenosa (bez mirovina) na smanjenje siromaštva smanjio, a rizik od siromaštva i razmjeri siromaštva za osobe koje žive u kućanstvima u kojima (gotovo) nema zaposlenih i dalje su se povećavali.
11. Neke ranjive skupine kao što su djeca, osobe s invaliditetom te osobe migrantskog i romskog podrijetla suočavaju se sa znatno većim rizikom od siromaštva ili socijalne isključenosti. Beskućništvo, koje je krajnja manifestacija siromaštva, povećalo se tijekom proteklog desetljeća, a loši uvjeti stanovanja odnose se na znatan udio kućanstava u nekim državama članicama.

12. Udio radno sposobnog stanovništva u državama članicama EU-a već se u prosjeku smanjuje i dodatno će se smanjivati, a očekuje se da će se stopa ovisnosti starijih osoba znatno povećati, što će dovesti do pritiska na sustave socijalne zaštite (uključujući mirovine i usluge dugotrajne skrbi). U tom je kontekstu ključno poduzeti odgovarajuće mjere (na primjer promicanje duljeg radnog vijeka) kojima će se doprinijeti održivosti i primjerenosti mirovinskih sustava te riješiti problem smanjenja radne snage.
13. Primjeren pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama za sve, dugotrajna skrb, promicanje zdravlja i sprečavanje bolesti, koji se pružaju u okviru održivih zdravstvenih sustava, ključni su elementi dobrobiti i doprinose gospodarstvu i društvu. Zbog demografskih promjena sve je važnije ulagati u zdravstvenu skrb, dugotrajnu skrb te bolje zdravlje i sigurnost na radu. Kako bi se riješili navedeni i ostali izazovi, uz puno poštovanje nacionalnih nadležnosti u tom području, potrebno je nastaviti s modernizacijom sustavâ zdravstvene i dugotrajne skrbi.
14. U skladu s pojavom novih oblika rada, moderniziraju se sustavi socijalne zaštite, a neke države članice proširuju pokrivenost tim sustavima i poboljšavaju njihovu primjerenost. U skladu s nacionalnim okolnostima trebalo bi osigurati pristup socijalnoj zaštiti za sve, bez obzira na njihov radni status.
15. Izazovi povezani sa socijalnom kohezijom među državama članicama i unutar njih sve su veći. U proteklom desetljeću povećale su se nejednakosti u dohotku i pristupu osnovnim uslugama i mogućnostima u državama članicama. Povećavaju se razlike između siromašnih i bogatih regija u Europi. Tehnološke promjene i zelena tranzicija donose nove mogućnosti, ali mogle bi i dodatno povećati te razlike; za njih su ujedno potrebna odgovarajuća ulaganja te stalni naponi za postizanje uzlazne konvergencije među državama članicama i unutar njih.

16. Dobro funkcioniranje socijalnog dijaloga i dalje je ključan element europskog socijalnog tržišnog gospodarstva, ali se stupanj angažmana znatno razlikuje među državama članicama. Uključivanjem socijalnih partnera u izradu reformi mogu se poboljšati njihovo osmišljavanje i provedba te u konačnici postići bolji socioekonomski ishodi. Trebalo bi se pobrinuti da se socijalnim partnerima osiguraju dostatni kapaciteti za sudjelovanje u raspravi o politikama. Uključivanje organizacija civilnog društva također ima važnu ulogu u osiguravanju učinkovitog osmišljavanja i provedbe reformi.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

POZIVA DRŽAVE ČLANICE da:

- u svojim nacionalnim programima reformi uzmu u obzir prioritete godišnje strategije održivog rasta i nalaze iz zajedničkog izvješća o zapošljavanju;
- pojačaju napore za provedbu načelâ europskog stupa socijalnih prava i doprinesu izradi akcijskog plana EU-a za ostvarivanje ciljeva stupa;
- provedu preporuke za pojedine zemlje za 2019. i, prema potrebi, preporuke za europodručje za 2019.;
- svoje napore za postizanje konvergencije temelje na pregledu socijalnih pokazatelja, instrumentu za praćenje uspješnosti zapošljavanja i instrumentu za praćenje uspješnosti socijalne zaštite;
- u svojim nacionalnim programima reformi uvažuje ciljeve održivog razvoja koji su relevantni u okviru europskog semestra.

POZIVA KOMISIJU da:

- njezin prioritet bude razviti strategiju za razdoblje nakon 2020. koja uključuje jasne i ambiciozne ciljeve zapošljavanja i socijalne ciljeve, na temelju europskog stupa socijalnih prava i na temelju rezultata strategije Europa 2020., uzimajući u obzir zajedničku procjenu Odbora za zapošljavanje (EMCO) i Odbora za socijalnu zaštitu (SPC) za 2019. te da uključi EMCO i SPC u razvoj te strategije;
- osigura da se pitanja zapošljavanja i socijalna pitanja na odgovarajući način uzmu u obzir pri procjeni politika EU-a i politika država članica, posebno u kontekstu zelene i digitalne tranzicije;
- surađuje s EMCO-om i SPC-om u predstojećim aktivnostima koje su usmjerene na izgradnju snažnije socijalne Europe i ostvarivanje ciljeva europskog stupa socijalnih prava;
- podupire EMCO i SPC u njihovim nastojanjima da racionaliziraju alate za praćenje koji se upotrebljavaju u kontekstu semestra i pritom uzme u obzir relevantne ciljeve održivog razvoja;
- objavi preporuke za pojedine zemlje kako bi se omogućilo dostatno vrijeme za rasprave na nacionalnoj razini i na razini EU-a u okviru Vijeća i njegovih pripremnih tijela.

POZIVA ODBOR ZA ZAPOSŁJAVANJE I ODBOR ZA SOCIJALNU ZAŠTITU da:

- blisko surađuju s Komisijom na budućim inicijativama kojima se posebno podupire provedba načelâ europskog stupa socijalnih prava i europskog zelenog plana te na razvoju strategije za razdoblje nakon 2020. kako bi se osiguralo da se propisno uzmu u obzir učinci na zapošljavanje i socijalni učinci;
- nastave raditi na multilateralnom i tematskom nadzoru i ocjenjivanju prema referentnim vrijednostima, kao i pratiti situaciju u državama članicama u pogledu zapošljavanja i socijalnog stanja te da Vijeću pruže činjeničnu osnovu za rasprave u okviru postupka europskog semestra;

- racionaliziraju svoje alate za praćenje, koji se koriste za usmjeravanje napora država članica za postizanje uzlazne konvergencije, uzimajući pritom u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030.;
- blisko surađuju s drugim savjetodavnim odborima i stranama, posebno Gospodarskim i financijskim odborom u njegovim različitim sastavima, Odborom za ekonomsku politiku, Odborom za obrazovanje, Radnom skupinom na visokoj razini za javno zdravstvo i Europskom mrežom javnih službi za zapošljavanje te time u okviru europskog semestra osiguraju uravnoteženo razmatranje ekonomskih i socijalnih pitanja te pitanja u području zapošljavanja;
- nastave blisko surađivati sa socijalnim partnerima i civilnim društvom u cilju promicanja učinkovitog socijalnog i civilnog dijaloga na razini EU-a i na nacionalnoj razini.
